

30 Septiembre, 2016

PALAU SOLTERRA ▶ RAMON DACHS (BARCELONA, 1959) INCORPORA IMATGES A LA SEVA MIRADA LITERÀRIA AMB L'OBJECTIU DE RECREAR UN PERIPLE ON LA REALITAT I LA FICCIÓ ES CONFONEN. AL MUSEU DE LA FOTOGRAFIA DE TORROELLA RET EL SEU PARTICULAR HOMENATGE AL SILENCI

Imatges i silenci

RAMON DACHS

▶ **Palau Solterra, Torroella de Montgrí.** Carrer de l'Església, 10. 📍 **De l'11 de juny al 27 de novembre.** Dissabtes d'11 a 14 h i de 16.30 a 20.30 h. Diumenges d'11 a 14 h.

EUDALD CAMPS

■ De les sis propostes que Italo Calvino volia preservar per al proper mil·lenni —que ara és el nostre— la sisena no va poder arribar a ser presentada per culpa d'un ictus cerebral impossible de superar. Tot i saber, gràcies a la meticulositat dels manuscrits llegats pel mestre, que aquest darrer apartat de les seves cèlebres *Lezioni americane* hauria girat a l'entorn de la *Consistency* de treballs com, per exemple, el *Bartleby* de Herman Melville, resulta enormement suggerent, també, veure en el seu inevitable «silenci» una possibilitat molt fèrtil, com a mínim, per a les diferents manifestacions de les arts visuals contemporànies (hom no s'imagina una literatura silenciosa). És a dir:

es tractaria de completar «lleugeresa, rapidesa, exactitud, visibilitat i multiplicitat» —les cinc propostes que Calvino va poder fer en vida— amb una mena de silenci existencial, prenyat de significat i diametralment oposat al soroll del món. Silenci, també, com a sinònim d'introspecció, de retorn vers el pinyol de tot raonament possible, lluny de la superfície cacofònica de l'engany. Silenci, en darrera instància, en el sentit precís que li va voler donar el músic i compositor John Cage...

Roberto Calasso —per seguir citant, juntament amb Calvino, erudits italians—, en un dels seus magnífics micro-assaigs dedicats a l'art en general, reflexionava sobre la nostra incapacitat per a suportar el Buit (la majúscula és seva), per a tolerar silencis en aquesta mena de relat permanent en el que tots vivim immergits. El florentí considerava que la funció del Buit és idèntica a la de l'oxigen en cas d'asfíxia «perquè una de les malalties més greus de les quals pa-

tim és la del Ple: la malaltia de qui viu en un continu mental ocupat per un remolí de paraules entrelaçades, d'imatges estúpida-ment recurrents, de certeses inútils i infundades, de temors formulats en sentències abans que en emocions». De l'enumeració de desastres, Calasso n'extreu una conclusió bàsica que podria ser un dels grans mals del nostre temps: la manca d'atenció, la incapacitat per a realitzar un viatge que ha d'anar necessàriament de l'exterior a l'interior.

D'això es tracta: «Quan un artista crea una imatge —explicava Tarkovski— sempre està també superant el seu pensament, que és un no-res comparat amb la imatge del món captada emocionalment, imatge que per a ell és una revelació. Ja que el pensament és efímer, la imatge resulta absoluta». Ens vestim de Calvino, Calasso i de Tarkovski com, salvant les distàncies que calgui, podríem engalanar-nos de qualsevol altre representat d'aquella «aristocràcia dels

sensibles» somiada per E. M. Forster: «Crec en una aristocràcia dels sensibles, els considerats i els valents. Els seus membres es troben en totes les nacions i en totes les clas-

30 Septiembre, 2016

ses, i al llarg de totes les èpoques, i quan coincideixen es produeix un reconeixement secret». I qui diu «secret», pot dir «silenciós»: comprensió íntima de

la realitat del món, la mateixa que Vinyoli sabia destil·lar gràcies a l'alambí poètic. Què tenen en comú les fotografies que Ramon Dachs ha realitzat

a partir dels paisatges antàrtics i d'un conegut edifici de Barcelona? Doncs que poden interpel·lar-nos a recer de les dues grans famílies de «silenci» que, a nivell formal, existeixen, és a dir, l'horitzontal i la vertical. El mestre de la paraula (poeta) també ho és de la imatge. Això ho sabem perquè la vitalitat i el dinamisme de la Fundació Vilacasas ho fa visible; de manera anàloga, la seva empenta hauria de fer en-

rogir l'estantissa programació d'uns equipaments institucionals (els que paguem entre tots) més preocupats en la seva pròpia supervivència que no pas en la transmissió de cultura i coneixement. Sigui com sigui, resta celebrar l'existència insòlita de quelcom tan encomiable com Can Framis al costat de casa nostra, un lloc on la fotografia escenifica la seva prodigiosa al·literació de rostres i significats.

Fotopoètiques del silenci

► A l'Antàrtida o des de la finestra de casa, Dachs ens recorda la importància de saber observar en silenci el món.